

BE-003

คู่มือการยื่นภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย แบบ ภ.ง.ด.3 ในระบบ E-Filing Manual for filing withholding tax, form Por.Ngor.Dor.3 in the E-Filing system

ศุภิสรา ชนธธร¹ และ นีรนาท เสนาจันทร์^{2,*}

Supisara Chanathron¹ and Neeranat Senachan^{2,*}

^{1,2}หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

^{1,2}Bachelor of Accountancy Program, Faculty of Business Administration, Northeastern University

*Corresponding neeranart.see@neu.ac.th

บทคัดย่อ

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขั้นตอนการยื่นภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย แบบ ภ.ง.ด. 3 ในระบบ E-Filing กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานบัญชีและการเงินของบริษัท นิว เจ็น แอคเคาน์ติ้ง แอนด์ บิสซิเนส จำกัด จำนวนทั้งสิ้น 5 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารคู่มือการยื่นภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย แบบ ภ.ง.ด.3 ฉบับปัจจุบัน และแบบบันทึกการสังเกต ผลพบว่า ขั้นตอนการยื่นภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย แบบ ภ.ง.ด. 3 ในระบบ E-Filing มีรายละเอียดทั้งหมด 9 ขั้นตอน

คำสำคัญ: การยื่นภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ,ภ.ง.ด.3, ระบบการจัดเก็บข้อมูล

ABSTRACT

This project has an object to study the process of filing withholding tax in the form PND 3 in the E-Filing system. Sample selection uses a specific methodology. The tool used in the research is in-depth interviews. Analyze the data from the current Withholding Tax Filing Manual Form PND3 and the Observation Record Form. The results show that the process of filing withholding tax in the form PND 3 in the E-Filing system has a total of 9 steps.

Keywords: Filing withholding tax, Por.Ngor.Dor. 3, E-Filing

บทนำ

ในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนินธุรกิจ การพัฒนาระบบการยื่นภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (E-Filing) ถือเป็นก้าวสำคัญของกรมสรรพากรในการอำนวยความสะดวกให้กับผู้เสียภาษี (กรมสรรพากร, 2566) บริษัท นิว เจ็น แอคเคาน์ติ้ง แอนด์ บิสซิเนส จำกัด ได้พัฒนาคู่มือการยื่นภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย แบบ ภ.ง.ด.3 ในระบบ E-Filing เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้แก่บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง การยื่นภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย เป็นหน้าที่ตามกฎหมายที่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินต้องปฏิบัติ ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 50 และมาตรา 52 (สุเทพ พงษ์พิทักษ์, 2565) การไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องอาจนำมาซึ่งบทลงโทษ ทั้งทางแพ่งและอาญา ดังที่ วิชัย มณีสุวรรณ (2564) ได้อธิบายว่า "ความผิดพลาดในกระบวนการหักภาษี ณ ที่จ่าย อาจนำไปสู่การเสียค่าปรับ เงินเพิ่ม และในกรณีร้ายแรงอาจถูกดำเนินคดีอาญาได้" ตามที่ สมชาย วิริยะพงษ์ (2566) ได้ศึกษาและพบว่า "การใช้ระบบ E-Filing ช่วยลดระยะเวลาในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีได้ถึงร้อยละ 70 เมื่อเทียบกับการยื่นแบบเอกสาร" คู่มือที่มีประสิทธิภาพย่อมช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ลดความผิดพลาดในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ O'Brien และ Marakas (2021) ที่กล่าวว่า การมีคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจนจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรได้อย่างมีนัยสำคัญคู่มือการยื่นภาษีที่มีรายละเอียดครบถ้วนช่วยลดความเสี่ยงด้านการเงินและภาษีขององค์กร Laudon (2020) ได้เน้นย้ำว่า "องค์กรที่มีระบบและขั้นตอนการจัดการภาษีที่ชัดเจนจะมีความเสี่ยงทางการเงินต่ำกว่าองค์กรที่ไม่มีระบบดังกล่าว" นอกจากนี้ วรรณฯ สังข์ทองวิเศษ (2565) ยังได้ชี้ให้เห็นว่าการมีคู่มือปฏิบัติงานด้านภาษีที่ชัดเจนสามารถลดความเสี่ยงการถูกตรวจสอบจากกรมสรรพากรได้ถึงร้อยละ 45 ในสถานะที่ตลาดแรงงานมีการเคลื่อนย้ายบุคลากรสูง การมีคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจนช่วยให้องค์กรสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานพัฒนาระบบราชการ (2564) ได้แนะนำว่า "คู่มือการปฏิบัติงานเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการความรู้ขององค์กร (Knowledge Management) และช่วยรักษาองค์ความรู้ให้อยู่กับองค์กรแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากร" ระบบ E-Filing มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตามนโยบายของกรมสรรพากรและเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้น ณัฐพล สิริวัฒนศักดิ์ (2566) กล่าวว่า "กรมสรรพากรมีการปรับปรุงระบบ E-Filing อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ" การศึกษาและปรับปรุงคู่มืออย่างสม่ำเสมอจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้องค์กรก้าวทันการเปลี่ยนแปลง

ดังนั้นการศึกษาคู่มือการยื่นภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย แบบ ภ.ง.ด.3 ในระบบ E-Filing ของบริษัท นิว เจ็น แอคเคาน์ติ้ง แอนด์ บิสซิเนส จำกัด มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามกฎหมาย การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน การลดความเสี่ยงด้านการเงินและภาษี การรองรับการเปลี่ยนแปลงบุคลากร และการปรับตัวตามเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ตามที่ กิตติพงษ์ วงศ์วิชิต (2566) ได้สรุปไว้ว่า

“ในยุคดิจิทัล การมีคู่มือที่ชัดเจนและเป็นปัจจุบันสำหรับระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ไม่เพียงเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน แต่ยังเป็นสินทรัพย์ที่มีค่าขององค์กรในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในระยะยาว”

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาขั้นตอนการยื่นภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย แบบ ภ.ง.ด. 3 ในระบบ E-Filing

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

- 1) กำหนดโครงเรื่องหลังจากได้ปฏิบัติงานมาระยะหนึ่งในบริษัท นิว เจ็น แอคเคาน์ติ้ง แอนด์ บิสซิเนส จำกัด ซึ่งมีหน้าที่ในตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้ทำบัญชี บริษัท นิว เจ็น แอคเคาน์ติ้ง แอนด์ บิสซิเนส
- 2) รวบรวมข้อมูลเพื่อที่จะได้รับทราบลำดับขั้นตอนการจัดเก็บอย่างละเอียด
- 3) ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาเรื่องวิธีการดำเนินการโครงงานเพื่อทำรูปเล่ม
- 4) ดำเนินการออกแบบและจัดทำคู่มือการจัดเก็บเอกสารหนังสือสัญญากู้เงินลงในระบบของธนาคาร
- 5) สรุปผลโครงงานคู่มือการยื่นภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย แบบ ภ.ง.ด.3 ในระบบ E-Filing

สรุปโครงงาน

การยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (ภ.ง.ด.3) แบ่งออกเป็น 9 ขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ดับเบิลคลิกที่โปรแกรม “Google Chrome” เพื่อเข้าสู่เว็บเบราว์เซอร์

ขั้นตอนที่ 2 คลิกที่เว็บกรมสรรพากร

ขั้นตอนที่ 3 ล็อกอินเพื่อเข้าเว็บกรมสรรพากรตามลำดับ ดังนี้

1. กรอก “เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร” และ Password
2. คลิกปุ่ม “เข้าสู่ระบบ”

ขั้นตอนที่ 4 ยื่นแบบ

1. กดปุ่ม “ยื่นแบบ”

ระบบแสดงหน้าจอ “แบบยื่นรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ภ.ง.ด.3”

ขั้นตอนที่ 5 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลผู้ประกอบการ

1. ระบบจะแสดงข้อมูลให้กรอก “เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร”, “ชื่อผู้ประกอบการ” “ประเภทสาขาที่” และ “ที่อยู่” จะขึ้นให้โดยอัตโนมัติ
2. หากไม่พบสาขา และต้องการเพิ่มสาขา ให้ผู้ใช้งานกดปุ่ม “เพิ่มสาขา”

รายละเอียดการยื่นแบบ

3. ระบุ “เดือน / ปีภาษี”
4. กดเลือก “การยื่นแบบแสดงรายการ” อย่างใดอย่างหนึ่ง จากรายการระบบ ดังนี้
 - 4.1 ยื่นปกติ
 - 4.2 ยื่นเพิ่มเติม

ให้ผู้ใช้งานกดเลือกการยื่นแบบแสดงรายการอย่างใดอย่างหนึ่ง
5. นำส่งภาษีตาม “ให้ผู้ใช้งานเบื่อกมาตราตามที่ต้องการยื่น”
6. กดปุ่ม “ถัดไป” ระบบแสดงหน้าจอ “ข้อมูลการคำนวณภาษี”

ขั้นตอนที่ 6 ข้อมูลการคำนวณภาษี

1. กดปุ่ม “เพิ่ม” ระบบแสดงหน้าจอ “ข้อมูลของผู้ถูกหักภาษี (ผู้มีเงินได้)”
2. ระบุ “เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร” ระบบแสดงหน้าจอ “แบบยื่นรายการ
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ภ.ง.ด.3”
 - 2.1 กดเลือก “คำนำหน้าชื่อ”
 - 2.2 ระบุ “ชื่อ”
 - 2.3 ระบุ “ชื่อกลาง”
 - 2.4 ระบุ “ชื่อสกุล”
 - 2.5 ระบุ “ที่อยู่”
 - 2.6 ระบุ “วันเดือนปีที่จ่าย”
 - 2.7 กดเลือก “ประเภทเงินได้” อย่างใดอย่างหนึ่งจากรายการระบบ
 - 2.8 ระบุ “จำนวนเงินได้ที่จ่าย”
 - 2.9 กดเลือก “อัตราภาษีร้อยละ”
 - 2.10 ระบุ “จำนวนเงินภาษีที่หัก”
 - 2.11 ระบุ “เงื่อนไข” อย่างใดอย่างหนึ่งจากรายการระบบ ดังนี้
 - 2.11.1 หัก ณ ที่จ่าย
 - 2.11.2 ออกให้ตลอดไป
 - 2.11.3 ออกให้ครั้งเดียว
 - 2.12 กรณีต้องการเพิ่มรายการ ให้ผู้ใช้งานกดปุ่ม “เพิ่มรายการ” แล้วบันทึกตาม
ขั้นตอนข้อ 2.1-2.11
 - 2.13 ระบบแสดงข้อมูล “รวมจำนวนเงินได้ที่จ่าย”, “รวมภาษีนำส่ง” ให้อัตโนมัติ
 - 2.14 กดปุ่ม “บันทึกและเพิ่มรายการถัดไป” ระบบแสดงหน้าจอรายละเอียดใบแนบ

ภ.ง.ด.3 / สรุปรายการภาษีที่นำส่ง”

3. ระบบแสดงรายละเอียดข้อมูล “รายละเอียดใบแนบ ภ.ง.ด.3 / สรุปรายการภาษีที่
นำส่ง”

4. กดปุ่ม “เพิ่ม” (กรณีที่ใช้ฐานต้องการเพิ่มรายการประเภทเงินได้)

5. กดปุ่ม “ถัดไป” ระบบแสดงหน้าจอ “สรุปรายการภาษี”

ขั้นตอนที่ 6 สรุปรายการภาษี

ระบบแสดงข้อมูลให้โดยอัตโนมัติ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ระบบแสดงรายละเอียดการยื่นแบบโดยมีข้อมูล “ประเภทสาขา”, “สาขาที่”, “ลำดับการ
ยื่นแบบ”, “เดือนปีที่จ่ายเงิน” และ “ภาษีที่นำส่งทั้งสิ้น” ให้โดยอัตโนมัติ

2. ระบบแสดงรายการที่ต้องชำระโดยมีข้อมูล “ภาษีที่ต้องชำระ” และ “ชำระเงินภายใน
วันที่” ให้โดยอัตโนมัติ

3. กดปุ่ม “พิมพ์ใบแนบ” กรณีต้องการตรวจสอบความถูกต้องของใบแนบ ภ.ง.ด.3

4. กดปุ่ม “ตกลงยื่นแบบ” ระบบแสดงหน้าจอ “ยืนยันการยื่นแบบ”

ขั้นตอนที่ 7 ยืนยันการยื่นแบบ

1. กดปุ่ม “ยืนยันการยื่นแบบ” ระบบแสดงหน้าจอ “สรุปแบบยื่นแสดงรายการภาษีหัก ณ
ที่จ่าย ภ.ง.ด.3”

ขั้นตอนที่ 8 ชำระภาษี

1. กด “ชำระภาษี”

2. กดเลือกช่องทางชำระเงิน ช่องทางใดช่องทางหนึ่ง

ขั้นตอนที่ 9 ดาวน์โหลดใบเสร็จหลังชำระภาษีเสร็จ

1. กด “ตรวจสอบผลการยื่นแบบ”

2. กด “ค้นหาขั้นสูง”

3. รายการตรวจสอบผลการยื่นแบบ

3.1 เลือก “ประเภท ภ.ง.ด.” ที่จะค้นหา

3.2 เลือก “ปีภาษี / ปี พ.ศ. ของวันสิ้นสุดรอบบัญชี”

3.3 เลือก “เดือนภาษี” ที่จะค้นหา

3.4 กรอกข้อมูลตามขั้นตอนที่ 3.1 – 3.3 เสร็จ ให้กด “ค้นหา”

4. เลือก ภ.ง.ด. ที่ตัวเองต้องการจะดาวน์โหลดใบเสร็จ

4.1 กดปุ่ม จุด 3 จุด

4.2 กด “พิมพ์ภาพแบบ / ภาพใบเสร็จ”

5. กต “ดาวนโหลด ภาพแบบ”

5.1 ภาพแบบยื่นรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย แบบ ภ.ง.ด.3

6. กต “ดาวนโหลด ภาพใบเสร็จรับเงิน / ใบรับ”

6.1 ภาพใบเสร็จรับเงิน / ใบรับ

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ขั้นตอนการใช้งานระบบ พบประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้: 1) ความสะดวกรวดเร็วและประหยัดเวลาระบบช่วยลดเวลาในการเดินทางและการรอคิวที่สำนักงานสรรพากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธ ศิริคุณโชติ (2564) ที่กล่าวว่า การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการด้านภาษีอากรช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เสียภาษีระบบอิเล็กทรอนิกส์เมื่อเทียบกับการยื่นแบบแบบเดิม 2) ลดความผิดพลาดในการคำนวณและกรอกข้อมูล: ระบบมีการคำนวณยอดรวมโดยอัตโนมัติ ซึ่งช่วยลดข้อผิดพลาดในการคำนวณภาษี สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา เลิศภูวดล (2563) ที่พบว่าระบบยื่นแบบออนไลน์ช่วยลดความผิดพลาดในการคำนวณภาษีได้ถึง 42% 3) การตรวจสอบข้อมูลก่อนยื่นยื่น: ขั้นตอนที่ 7 เป็นการตรวจสอบข้อมูลก่อนยื่นยื่น ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันความผิดพลาด ซึ่งสอดคล้องกับตามหลักการของ Norman (2013) ที่พบว่า การออกแบบที่คำนึงถึงผู้ใช้ ที่เน้นความสำคัญของการให้ข้อมูลย้อนกลับและการตรวจสอบก่อนการตัดสินใจที่สำคัญ 4) การวิเคราะห์ด้านความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือด้านความปลอดภัย ระบบมีกลไกการยืนยันตัวตนผ่านเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรและรหัสผ่าน ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยทางอิเล็กทรอนิกส์ การที่ระบบมีการออกใบเสร็จอิเล็กทรอนิกส์หลังการชำระเงินยังเพิ่มความน่าเชื่อถือและสร้างความมั่นใจให้กับผู้ใช้งาน (วรวิทย์ จินดาพล, 2565) ความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลดิจิทัลระบบนี้สอดคล้องกับนโยบาย "รัฐบาลดิจิทัล" (Digital Government) ที่มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการภาครัฐ ตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2563-2565 ที่มีเป้าหมายในการยกระดับหน่วยงานภาครัฐให้เป็นองค์กรดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและความโปร่งใส (สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล, 2563) ระบบการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (ภ.ง.ด.3) เป็นการพัฒนาที่สำคัญในการปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีของประเทศไทย โดยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ความสะดวก และความถูกต้องในการยื่นแบบและชำระภาษี อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลดิจิทัลและแนวโน้มของโลกในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

กรมสรรพากร. (2566). คู่มือการใช้งานระบบ E-Filing สำหรับการยื่นแบบ ภ.ง.ด.3. กรุงเทพฯ:

กรมสรรพากร.

กิตติพงษ์ วงศ์วิจิต. (2566). การบริหารจัดการภาษีในยุคดิจิทัล. วารสารการบัญชีและการเงิน, 15(2), 45-58.

- ณัฐพล สิริวัฒนศักดิ์. (2566). การพัฒนาระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย. *วารสารเทคโนโลยีสารสนเทศ*, 12(1), 28-36.
- รัตนา เลิศภูวดล. (2563). การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของระบบยื่นแบบและชำระภาษีออนไลน์ของกรมสรรพากร. *วารสารนวัตกรรมทางการบัญชีและการตรวจสอบ*, 15(1), 78-94.
- วรวิทย์ จินดาพล. (2565). ความปลอดภัยของระบบการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ. *วารสารวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ*, 18(2), 123-135.
- สมชาย วิริยะพงษ์. (2566). ประสิทธิภาพของระบบ E-Filing ในประเทศไทย. การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารจัดการ ครั้งที่ 12, 112-125.
- สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล. (2563). แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2563-2565. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล.
- สำนักงานพัฒนาระบบราชการ. (2564). แนวทางการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.ร.
- สุเทพ พงษ์พิทักษ์. (2565). กฎหมายภาษีอากรสำหรับนักบัญชี (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเมธ ศิริคุณโชติ. (2564). การปฏิรูประบบภาษีในยุคดิจิทัล. *วารสารภาษีสรรพากร*, 36(4), 12-25
- วรรณาสังข์ทองวิเศษ. (2565). การบริหารความเสี่ยงด้านภาษีอากรของธุรกิจ SMEs. *วารสารการบัญชีและภาษีอากร*, 8(3), 67-82.
- วิชัย มณีสุวรรณ. (2564). การหักภาษี ณ ที่จ่าย: หลักการและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บริษัท ธรรมนิติ จำกัด.
- Laudon, K. C., & Laudon, J. P. (2020). *Management Information Systems: Managing the Digital Firm* (16th ed.). Pearson Education.
- O'Brien, J. A., & Marakas, G. M. (2021). *Introduction to Information Systems* (18th ed.). McGraw-Hill Education.